

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రం ॥

॥ ముక్తాపద్ధతిః అష్టాదశీ ॥

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

---

*This was typeset using L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంత మహాదేశికాయ నమః

॥ ముక్తాపద్ధతిః అష్టాదశీ ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

బద్ధానాం యత్ర నిత్యానాం ముక్తానామీశ్వరస్య చ ।
ప్రత్యక్షం శేషశేషిత్వం సా మే సిద్ధ్యతు పాదుకా ॥ 18.1 ॥

తవ రంగధురీణపాదరక్షే! విమలా మౌక్తికపద్ధతిర్విభాతి ।
సుహృది త్వయి సాధితాపవర్తైః సమయే సంక్రమితేవ సాధుకృత్యా ॥ 18.2 ॥

శరణాగతసస్యమాలినీయం తవ ముక్తామణిరశ్మినిర్ఘ్రౌఘైః ।
నను రంగధురీణపాదరక్షే! జగతీం నిత్యమదైవమాతృకాఽభూత్ ॥ 18.3 ॥

అధివిష్టుపదం పరిస్ఫురంతీ నవముక్తామణినిర్మలప్రకాశా ।
పరిపుష్యసి మంగళాని పుంసాం ప్రతిపచ్చంద్రకలేవ పాదుకే! త్వం ॥ 18.4 ॥

నిహితా నవమౌక్తికావళిస్తాం అభితః కాంచనపాదుకే! మురారేః ।
నఖచంద్రమసాం పదాశ్రితానాం ప్రతిమాచంద్రపరంపరేవ భాతి ॥ 18.5 ॥

సమతాముపైతి వపుషాఽపి సదా భవదీయమౌక్తికమహాశుభ్రితా ।
హరిపాదుకే! హరిపదోద్భవయా కనకాపగా సురపురాపగయా ॥ 18.6 ॥

తవ రంగచంద్రతపనీయపాదుకే!
విమలా సముద్వహతి మౌక్తికావళిః ।
చరణారవిందనఖచంద్రమండల-
ప్రణయోపయాతనవతారకారుచిం ॥ 18.7 ॥

చంద్రచూడమకుటేన లాశితా చారుమౌక్తికమయాఖపాండరా ।
రంగనాభపదపద్మసంగినీ లక్ష్మినీ సురధునీవ పాదుకే! ॥ 18.8 ॥

యే భజంతి భవతీం తవైవ తే మౌక్తికద్యుతివికల్పగంగయా |
వర్ధయంతి మధువైరిపాదుకే! మౌళిచంద్రశకలస్య చంద్రికాం || 18.9 ||

ముక్తామయూఛైర్నియతం త్వదీయైః ఆపూరయిష్యన్నవతంసచంద్రం |
బిభర్తి రంగేశ్వరపాదరక్షే! దేవో మహాః దర్శితసన్నతిస్తాం || 18.10 ||

పరిష్కృతా మౌక్తికరశ్మిజులైః
పదస్య గోష్ఠీ భవతీ మురారేః |
భవత్యనేకోర్మిసమాకులానాం
పుంసాం తమః సాగరపోతపాత్రీ || 18.11 ||

రంగేశపాదప్రతిపన్నభోగాం
రత్నానువిద్ధైర్మహితాం శిరోభిః |
ముక్తావదాతాం మణిపాదుకే! త్వాం
మూర్తిం భుజంగాధిపతేః ప్రతిమః || 18.12 ||

ముకుందపాదావని! మౌక్తికైస్తే
జ్యోత్స్నామయం విశ్వమిదం దివాఽపి |
వైమానికానాం న భజంతి యేన
వ్యాకోచతామంజలిపద్మకోశాః || 18.13 ||

సమాశ్రితానామనఘాం విశుద్ధిం
త్రాసవ్యపాయం చ వితన్వతీ త్వం |
సాయుజ్యమాపాదయసి స్వకీయైః
ముక్తాఫలైర్మాధవపాదుకే! నః || 18.14 ||

అవైమి పాదావని! మౌక్తికానాం
కీర్ణాముదగ్రైః కిరణప్రోహైః |
యాత్రో త్సవార్థం విహితాం మురారేః
అభంగురామంకురపాలికాం త్వాం || 18.15 ||

శివత్వహేతుం సకలస్య జంతోః
 స్రోతోవిశేషైః సుభగామసంఘైః |
 ముక్తామయూఘైః సురసింధుమన్యాం
 పుష్టాసి రంగేశ్వరపాదుకే! త్వం || 18.16 ||

రంగే శయానస్య పదావని! త్వాం లావణ్యసింధోః సవిధే నిషణ్ణాం |
 పరిస్ఫురన్మౌక్తికజాలదృశ్యాం ప్రసూతిభిన్నాం ప్రతియంతి శుక్తిం || 18.17 ||

అవైమి రంగేశ్వరపాదరక్షే! ముక్తాఫలాని త్వయి నిస్తులాని |
 తేనైవ కల్పాంతరతారకాణాం ఉప్తాని బీజాని జగద్విధాత్రా || 18.18 ||

విక్రమ్యమాణమభవత్ క్షణమంతరిక్షం
 మాయావినా భగవతా మణిపాదరక్షే! |
 వ్యోమాపగావిపులబుద్బుదదర్శనీయైః
 ముక్తాఫలైస్తవ శుభైః పునరుక్తతారం || 18.19 ||

లక్ష్మీవిహారరసికేన పదావని! త్వం
 రక్షావిధౌ భగవతా జగతో నియుక్తా |
 సత్త్వం తదర్హమివ దర్శయసి ప్రభూతం
 ముక్తామయూఖనికరేణ విస్మత్వరేణ || 18.20 ||

పాదార్పణేన భవతీం ప్రతిపద్యమానే
 శ్రీరంగచంద్రమసి సంభృతమౌక్తికశ్రీః |
 అంగీకరోషి చరణావని! కాంతిమగ్ర్యాం
 ఉద్భిద్యమానకుముదేవ కుముద్వతీ త్వం || 18.21 ||

త్రయ్యంతహర్మ్యతలవర్ణసుధాయితేన
 జ్యోత్స్నావికల్పితరుచా మణిపాదుకే! త్వం |
 ముక్తామయా మురభిదంఘ్రిసరోజభాజాం
 వర్ణేన తే శమయసీవ సతామవర్ణం || 18.22 ||

వైకుంఠపాదనఖవాసనయేవ నిత్యం
 పాదావని! ప్రసువతే తవ మౌక్తికాని।
 అచ్ఛిన్నతాపశమనాయ సమాశ్రితానాం
 ఆలోకమండలమిషాదమృతప్రవాహం॥ 18.23 ॥

రామానువృత్తిజటిలే భరతస్య మౌళా
 రంగాధిరాజపదపంకజరక్షిణి! త్వం।
 ఏకాతపత్రితజగత్త్రితయా ద్వితీయం
 ముక్తాంశుభిః కృతవతీ నవమాతపత్రం॥ 18.24 ॥

పాదావని! స్ఫుటమయూఖమధుప్రవాహో
 ముగ్ధా పరిస్ఫురతి మౌక్తికపద్ధతిస్తే।
 రూఢస్య రంగపతిపాదసరోజమధ్యే
 రేఖాత్మనః సురతరోరివ పుష్పపంక్తిః॥ 18.25 ॥

ఆప్రేడితైః పదనఖేందురుచా మనోజైః
 ముక్తాంశుభిర్మూరభిదో మణిపాదుకే! త్వం।
 స్వాభావికీం సకలజంతుషు సార్యభౌమీం
 ప్రాయః ప్రసత్తిమమలాం ప్రకటీకరోషి॥ 18.26 ॥

నిస్సీమపంకమలినం హృదయం మదీయం
 నాథస్య రంగవసతేరధిరోఢుమిచ్ఛోః।
 మాతస్తవైవ సహసా మణిపాదరక్షే!
 ముక్తాంశవః స్ఫటికసౌ ధతులాం నయంతి॥ 18.27 ॥

శ్యామా తనుర్భగవతః ప్రతిపన్నతారా
 త్వం చంద్రికా విమలమౌక్తికదర్శనీయా।
 స్థానే తదేతదుభయం మణిపాదరక్షే!
 బోధం క్షణాన్నయతి బుద్ధికుముద్వతీం నః॥ 18.28 ॥

ఉద్ధాఢపంకశమనైర్మణిపాదరక్షే!

ముక్తాంశుభిర్మురభిదో నఖరశ్మిభిన్నైః |

చూడాపదేషు నిహితా త్రిదశేశ్వరాణాం

తీర్థోదకైః స్నపయసీవ పదార్థినస్తాః || 18.29 ||

రంగేశపాదనఖచంద్రసుధానులేపం

సంప్రాప్య సిద్ధగుళికా ఇవ తావకీనాః |

సంసారసంజ్వరజుషాం మణిపాదరక్షే!

సంజీవనాయ జగతాం ప్రభవంతి ముక్తాః || 18.30 ||

భావోత్తరైరధిగతా భరతప్రధానైః

ప్రత్యుప్తమౌక్తికమిషేణ వికీర్ణపుష్పా |

రంగేశ్వరస్య నియతం త్వయి లాస్యభాజో

రంగస్థలీవ లళితా మణిపాదుకే! త్వం || 18.31 ||

మన్యే ముకుందచరణావని! మౌళిదేశే

విన్యస్య దేవి! భవతీం వినతస్య శంభోః |

ఆపాదయంత్యధికృతాః ప్రతిపన్నతారం

చూడాతుషారకిరణం తవ మౌక్తికౌఘైః || 18.32 ||

పద్మాపతేర్విహారతః ప్రియమాచరంతీ

ముక్తామయూఖనివహైః పురతో వికీర్ణైః |

కందాని కాంచనపదావని! పద్మినీనాం

మన్యే వినిక్షిపసి మందిరదీర్ఘికాసు || 18.33 ||

ఆశాస్య నూనమనఘాం మణిపాదరక్షే!

చంద్రస్య వారిధిసుతాసహజస్య వృద్ధిం |

ధాత్రీం ముకుందపదయోరనపాయినీం త్వాం

జ్యోత్స్నా సమాశ్రయతి మౌక్తికపంక్తిలక్ష్మ్యాత్ || 18.34 ||

యే నామ కేఽపి భవతీం వినయావనమ్రైః
 ఉత్తంసయంతి కృతినః క్షణముత్తమాంగైః |
 ఇచ్ఛంతి రంగన్యపతేర్మణిపాదరక్షే!
 త్వస్మాక్తికౌఘనియతామిహ తే విశుద్ధిం || 18.35 ||

అనుదినలశితానామంగులీపల్లవానాం
 జనితముకుళశోభైర్దేవి! ముక్తాఫలైస్త్యం |
 ప్రకటయసి జనానాం పాదుకే! రంగభర్తుః
 పదసరసిజరేఖా పాంచజన్యప్రసూతిం || 18.36 ||

బలివిమథనవేలావ్యాపినస్తస్య విష్ణోః
 పదసరసిజమాధ్వీ పావనీ దేవి! నూనం |
 జననసమయలగ్నాం జాహ్నవీ తావకానాం
 వహతి చరణరక్షే! వాసనాం మౌక్తికానాం || 18.37 ||

మధురిపుపదమిత్రైర్వైరమిందోః సరోజైః
 శమయితుమివ తారాః సేవమానాశ్చిరం త్వాం |
 ప్రచురకిరణపూరాః పాదుకే! సంశ్రితానాం
 కలికలుషమశేషం ఊళయంతీవ ముక్తాః || 18.38 ||

ముకుళితపరితాపాం ప్రాణినాం మౌక్తికైః సైవైః
 అమృతమివ దుహానామాద్రియే పాదుకే! త్వాం |
 విషధరఫణపంక్తిర్వృత్ప్రభావేన మన్యే
 లళితనటనయోగ్యం రంగమాసీన్మురారేః || 18.39 ||

సకృదపి వినతానాం త్రాసమున్మూలయంతీం
 త్రిభువనమహనీయాం త్వాముపాశ్రిత్య నూనం |
 న జహతి నిజకాంతిం పాదుకే! రంగభర్తుః
 చరణనఖమణీనాం సన్నిధౌ మౌక్తికాని || 18.40 ||

భువనమిదమశేషం బిభ్రతో రంగభర్తుః
 పదకమలమిదం తే పాదుకే! ధారయంత్యాః।
 చిరవిహరణభేదాత్ సంభృతానాం భజంతి
 శ్రమజలకణికానాం సంపదం మౌక్తికాని॥ 18.41 ॥

ప్రకటితయశసాం తే పాదుకే! రంగభర్తుః
 ద్విగుణితనఖచంద్రజ్యోతిషాం మౌక్తికానాం।
 కరణవిలయవేశాకాతరస్యాస్య జంతోః
 శమయతి పరితాపం శాశ్వతీ చంద్రికేయం॥ 18.42 ॥

దివ్యం ధామ స్థిరమభియతాం దేవి! ముక్తామణీనాం
 మధ్యే కశ్చిదభవతి మధుజిత్పాదుకే! తావకానాం।
 న్యస్తో నిత్యం నిజగుణగణవ్యక్తిహేతోర్భవత్యాం
 ఆత్మజ్యోతిశ్శమితతమసాం యోగినామంతరాత్మా॥ 18.43 ॥

శుద్ధే నిత్యం స్థిరపరిణతాం దేవి! విష్ణోః పదే త్వాం
 ఆస్థానీం తామమితవిభవాం పాదుకే! తర్కయామి।
 ఆలోకైః స్వైర్భువనమఖిలం దీపవత్ వ్యాప్య కామం
 ముక్తాః శుద్ధిం యదుపసదనాత్ బిభ్రతి త్రాసహీనాః॥ 18.44 ॥

ప్రాప్తా శౌరేశ్చరణకమలం పాదుకే! భక్తిభాజాం
 ప్రత్యాదేష్టుం కిమపి వృజినం ప్రాపితా మౌళిభాగం।
 దేవేన త్వం దశశతదృశా దంతిరాజస్య ధత్సే
 మూర్ధ్ని న్యస్తా ముఖపటరుచిం మౌక్తికానాం ప్రభాభిః॥ 18.45 ॥

తవ హరిపాదుకే! పృథుళమౌక్తికరత్నభువః
 ప్రచలదమర్త్యసింధులహరీసహధర్మచరాః।
 పదమజరామరం విదధతే కథమంబ! సతాం
 ప్రణతసురేంద్రమౌళిపలితంకరణాః కిరణాః॥ 18.46 ॥

కపర్దే కస్యాపి క్షితిధరపదత్రాయణి! తథా
 ముహూర్తంగామన్యాం క్షరతి తవ ముక్తామణిమహాః |
 ముధారంభః కుంభస్థలమనుకలం సించతి యథా
 నిరాలంబో లంబోదరకళభశుండాలచుళకః || 18.47 ||

ముకుందపదరక్షిణి! ప్రగుణదీప్తయస్తావకాః
 క్షరంత్యమృతనిర్ద్దురం కమపి మౌక్తికగ్రంథయః |
 మనాగపి మనీషిణో యదనుషంగిణస్తత్క్షణాత్
 జరామరణదంతురం జహతి హంత తాపత్రయం || 18.48 ||

దేవః శ్రీపదలాక్షయా తిలకితస్తిష్ఠత్యుపర్యేవ తే
 గౌరీపాదసరోజయావకథనీ మూలే సమాలక్ష్యతే |
 ఇత్థం జల్పతి దుర్మదాన్మూరభిదః శుద్ధాంతచేటీజనే
 ప్రాయస్త్యం మణిపాదుకే! ప్రహసితా ముక్తామయూఖచ్ఛలాత్ || 18.49 ||

రంగేశచరణరక్షా సా మే విదధాతు శాశ్వతీం శుద్ధిం |
 యన్మౌక్తికప్రభాభిః శ్వేతద్వీపమివ సహ్యాజాద్వీపం || 18.50 ||

|| ఇతి శ్రీపాదుకాసహస్రే ముక్తాపద్ధతిః అష్టాదశీ ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
 శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||